

ELS SECRETS MÉS RECÒNDITS

A Pere Calders

El senyor Pere —baixet, amb els cabells blancs, una mica sord— era fràgil només en aparença. Aquesta era, si més no, l'opinió de la senyora Enriqueta, la del quart segona, des del dia que el va veure carregat amb dos cabassos voluminosos davant de l'ascensor espatllat.

—Porti, porti, home de Déu! —li va dir prenent-li un cabàs que de poc no la fa caure, de tant com pesava—. Vostè viu al tercer, oi? —No, senyora. Al sisè quarta.

La generositat de la senyora Enriqueta no arribava tan amunt. I li va portar el cabàs només fins al quart, que Déu n'hi do, de l'esbufec, i es va acomiadar del senyor Pere una mica mosca perquè aquest no li havia explicat què hi portava, als cabassos tan carregats. Eren bosses de plàstic blanc, això sí. Sucre, arròs?

Qui sap. Potser el senyor Pere tenia por d'una altra guerra i feia provisions.

Però no era pas això. La seva dèria era ben bé una altra. Va anar pujant a poc a poc, sense altre neguit que la frisança per desfer les bosses, sol al seu pis, lluny de mirades indiscretes i de veïnes inquisidores. S'hi va asseure, aprofitant la llenca de sol que entrava per la porta del balcó del menjador, i va anar obrint les bosses amb molta cura. Tot seguit, les abocava en un gran gibrell de zenc, d'aquests que ja no en corren.

El contingut de les bosses era, ben simplement, terra.

I la dèria del senyor Pere, les plantes. En tenia de tota mena, al balcó esquifit que semblava que es gronxés damunt del buit, sobre el brogit del carrer: geranis, boixacs, lliris d'aigua,

A. Casals 84

hortènsies d'hivern, tota mena de cactus, herbes. Era una barreja d'espècies; des de les més vulgars fins a les més delicades, i plantes d'interior repartides per tot el pis, plantades als cendrers, a les olles velles de la cuina convenientment foradades, al paraigüer del rebedor. Només que la terra era molt lluny d'aquell sisè pis. I el pis molt petit: ja no hi cabia, aquell jardí domèstic que ell gomboldava tan amorosament.

Per això havia comprat tanta terra i ara n'omplia el gibrell de zenc: perquè volia una planta nova, que fos més vigorosa i més alta que cap altra. L'havia comprada, també: era una nova varietat d'heura, de creixement molt ràpid. Va traslladar gibrell i planta al balcó: l'heura no era sinó un petit brot pansit. Però aquella mateixa tarda hi va descobrir fulles noves, i aquella nit ja no va poder dormir.

Li semblava endevinar, del llit estant, el moment en què brotavien les fulles; en sentia la puixança, i tot el pis era enrarit d'una gravidesa estranya. Però quan arribava al balcó, amb la bata descordada i sense les sabatilles, l'heura, cada cop més alta, restava immòbil, indiferent, com morta. Va espigar-la tota la nit. Creixia d'amagat, a una velocitat sorprenent, però sense deixar-li observar mai el miracle de la creixença.

S'hi va resignar. Va entendre que, simple humà com era, no arribaria a copsar els secrets més recòndits de la vida vegetal, i es va adormir de matinada amb un son espès, ple de presagis.

El van despertar uns trucs imperatius a la porta del pis i, en posar els peus a terra, quelcom de fred i bla li va fer alçar de nou, d'esma, els peus. Devia somiar: l'heura encatifava tot el terra i s'enfilava a les potes del llit, a les parets. Immòbil, indiferent, com morta.

Va arribar amb penes i treballs a la porta. Només va poder-la obrir un pam, tant havien progressat les fulles. El guàrdia semblava ben real. Li va mostrar un paper: era una denúncia.

Li explicà que l'amo de la casa de pisos on vivia s'havia esgarriat de veure-la tota cofada de verd, del sisè pis fins a les antenes del terrat. Al·legava que les arrels d'una planta tan desmesurada li esberlarien l'edifici. Els danys materials i morals que se'n derivaven...

Etcètera. El senyor Pere, desolat, acompanyà l'autoritat competent fins al balcó, per tal que examinés les arrels esmentades.

—Descalci's, però. Podria fer malbé alguna fulla.

El gibrell de zenc havia resistit. El guàrdia va gratar la terra amb les mans una estona, però es va girar, sorprès.

—No trobo el fons!

Ni el va trobar. Va baixar de nou. El balcó, vist des de baix, era el de sempre. Van fer venir un biòleg, un advocat, un arquitecte. Tots coincidiren en el dret que assistia el senyor Pere a plantar heura en un gibrell de zenc; cert que la seva esponera era un misteri, però, com els va dir l'homenet, «no arribarem a copsar els secrets més recòndits de la vida vegetal». I també s'hi van resignar. ■

Text: Roser Iborra

Il·lustració: Maria Àngels Casals